

Udskriftsdato: 26. december 2025

2023/1 BSF 63 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre krav om kædeansvar i Danmark

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 15. november 2023 af Victoria Velasquez (EL), Pelle Dragsted (EL), Jette Gottlieb (EL), Runa Friis Hansen (EL), Anne Hegelund (EL), Rosa Lund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL) og Søren Søndergaard (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at indføre krav om kædeansvar i Danmark

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag til en generel lov om kædeansvar, så hovedentreprenører og hovedleverandører af tjenesteydelser gøres økonomisk ansvarlige for henholdsvis underentreprenørers og underleverandørers forsømmelser, hvad angår følgende: 1) Forpligtelser over for det offentlige som skat, moms og bøder i forhold til arbejdsmiljølovgivningen samt manglende tilmelding til RUT-registret, 2) forpligtelser over for arbejdstagerne som løn, pension, feriepenge, forsikringer og andet, der måtte fremgå af kollektive og individuelle aftaler mellem underleverandørerne og deres ansatte vedrørende løn- og ansættelsesvilkår, og 3) forpligtelser over for afgørelser i det fagretlige og det civilretlige system truffet vedrørende ovennævnte spørgsmål.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en revideret genfremsættelse af beslutningsforslag B 173, folketingsåret 2015-16. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2015-16, tillæg A, B 173 som fremsat, tillæg B, betænkning over B 173, og tillæg F, møde 81, kl. 16:14, og møde 100, kl. 14:35.

Problemer med social dumping findes mange steder på det danske arbejdsmarked, dog særlig i byggebranchen, luftfartsbranchen, godstransportbranchen, restaurationsbranchen, rengøringsbranchen og it-branchen (»EP-valg – Stem for lønmodtagernes EU. Bekæmp social dumping«, Fagbevægelsens Hovedorganisation, www.fho.dk). Social dumping er således særlig udbredt i, men ikke afgrænset til, brancher med manuelt og ufaglært arbejde.

Social dumping er først og fremmest et problem for de mennesker, som oplever forringede løn- og arbejdsvilkår, men det er også en udfordring for hele vores samfund.

For at forhindre social dumping, snyd og svindel er det efter forslagsstillernes opfattelse nødvendigt med et system, der kan forsvare den danske arbejdsmarkedsmodel. Kædeansvaret sikrer, at de aftalte vilkår mellem arbejdsgiver og arbejdstager overholdes af alle og ikke underbydes. Ved ikke at anerkende kædeansvar er man med til at undergrave den danske model, fordi man dermed ikke anerkender, at de aftalte vilkår skal overholdes af alle.

Europa-Kommissionen har i en begrundet meddelelse kritiseret Danmark for, at vi ikke har indført en effektiv sanktion over for svindel og dermed mangler at indføre kædeansvar i dansk lovgivning. Det fremgår af artiklen »EU-kommissær: Danmark mangler at indføre kædeansvar«, fagbladet3f.dk, den 7. april 2023.

Mindst otte EU-lande og Norge har velfungerende kædeansvarsmodeller, som både arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer i de respektive lande er begejstrede for (»Hvad er en arbejdsklausul«, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, www.arbejdsklausuler.dk). Forslagsstillerne opfordrer derfor til, at disse modeller for kædeansvar bruges til inspiration for en kommende dansk model.

Der er flere grunde til, at Enhedslisten fremsætter netop dette beslutningsforslag.

For det første er problemerne med grov udnyttelse af ikke mindst udenlandske arbejdstagere og visse virksomheders unddragelse af skattebetaling og andre samfundsmæssige forpligtelser ikke blevet mindre – tværtimod. Bare i de seneste 8 år er der opkrævet 6,3 milliarder for brud på kædeansvar i byggeribranchen og transportbranchen (»Skat opkræver 6,3 milliarder for brud på kædeansvar«, fagbladet3f.dk, den 14. juni 2023). Den skærpede kontrol, som er indført på baggrund af bl.a. finanslovsaftaler mellem den tidligere regering og Enhedslisten, har altså givet resultater. Selv om det er et skridt i den rigtige retning, så viser tallene tydeligt, at der stadig er store problemer inden for disse brancher, og problemerne ser man også inden for mange andre brancher såsom restaurationsbranchen og it-branchen.

For det andet er det med håndhævelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/67/EU) fastslået en gang for alle, at kædeansvar ikke strider mod EU-retten, som det ellers ofte er blevet fremført af modstanderne af kædeansvar. Det samme fremgår af EF-Domstolens dom af 12. oktober 2024 i sag C-60/03, Wolff & Müller GmbH & Co. KG mod José Filipe Pereira Félix, der er mere vidtgående end direktivets minimumsbestemmelser. Dermed er et af modstandernes argumenter effektivt ryddet af vejen. Det kan da også konstateres, at mange kommuner indbygger et kædeansvar i deres offentlige udbud med baggrund i Beskæftigelsesministeriets cirkulære om anvendelse af arbejdsklausuler i offentlige kontrakter (cirkulære nr. 9471 af 30. juni 2014), samt at kædeansvar i 2016 blev samfundsmæssigt anerkendt, idet Klagenævnet for Udbud blåstemplede en kædeansvarsbestemmelse i et konkret udbud fra Region Hovedstaden (Klagenævnet for Udbuds kendelse af 2. august 2016, Dansk Byggeri mod Region Hovedstaden (udbudsdirektivet 2004/18, kædeansvar m.m.)).

Skriftlig fremsættelse

Victoria Velasquez (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre krav om kædeansvar i Danmark.

(Beslutningsforslag nr. B 63)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.